Universitatea
Transilvania
din Brașov
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE
ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

GHID DE ELABORARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ

Pentru programul de studii PSIHOLOGIE

Brașov, 2026

Cuprins

I. ASPECTE GENERALE 3

1. Ce este lucrarea de licență? 3
2. Calendarul elaborării lucrării de licență și colaborarea cu coordonatorul științific 3

II. PROIECTAREA CERCETĂRII CANTITATIVE 4

1. Alegerea temei de cercetare 4
2. Documentarea teoretică 4
3. Obiective și ipoteze 5
4. Designuri de cercetare cantitativă potrivite pentru lucrarea de licență 5
5. Instrumente și participanți 5
6. Analiza datelor 6

III. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL LUCRĂRII 7

1. Structura lucrării 7
2. Stilul de redactare și formatul lucrării 10
3. Citarea surselor de documentare și lista de referințe 10

IV. ETICĂ ȘI INTEGRITATE ACADEMICĂ 12

1. Etica cercetării cu participanți umani 12
2. Utilizarea responsabilă a instrumentelor de inteligență artificială 13
3. Originalitate și plagiat 14

V. FINALIZAREA, PREDAREA ȘI SUSȚINEREA LUCRĂRII 15

1. Avizul coordonatorului științific 15
2. Predarea și susținerea lucrării 15

ANEXE 16

I. ASPECTE GENERALE

1. Ce este lucrarea de licență?

Lucrarea de licență reprezintă un produs al activității științifice a studentului/absolventului, prin care sunt demonstrate competențele de a proiecta, realiza și raporta o cercetare empirică cantitativă în domeniul psihologiei. Mai specific, prin lucrarea de licență, studentul/absolventul demonstrează că poate:

- să identifice o problemă de cercetare relevantă și să o fundamenteze în literatura de specialitate;
- să selecteze, să analizeze critic și să sintetizeze informații din surse științifice recente;
- să formuleze obiective și ipoteze testabile;
- să proiecteze un design de cercetare adecvat obiectivelor formulate, cu instrumente valide și un eșantion suficient pentru a permite testarea statistică a ipotezelor;
- să colecteze date cu respectarea normelor etice;
- să aplice corect proceduri și metode statistice și să raporteze rezultatele conform normelor Asociației Americane de Psihologie (APA);
- să interpreteze rezultatele prin raportare la teorie și studiile anterioare, recunoscând limitele propriei cercetări;
- să redacteze un text academic coerent, corect și original.

Lucrarea de licență trebuie să demonstreze cunoașterea literaturii relevante pentru tema abordată și să fie corectă din punct de vedere științific și metodologic.

2. Calendarul elaborării lucrării de licență și colaborarea cu coordonatorul științific

Elaborarea lucrării de licență se desfășoară pe parcursul ultimului an de studii. Alegerea temei și a coordonatorului științific se face, conform Metodologiei de organizare și desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor universitare, înaintea începerii penultimului semestru de studii.

Structura anului universitar pentru anul terminal, calendarul privind depunerea lucrării de licență și înscrierea la examenul de licență se postează pe pagina facultății cu aproximativ 6 luni înaintea susținerii. Termenele exacte pentru realizarea fiecărei părți a lucrării sunt stabilite de fiecare coordonator, în acord cu structura anului universitar pentru anii terminali.

Studentul/Absolventul are obligația de a discuta cu coordonatorul științific fiecare decizie metodologică luată și de a-i transmite acestuia fiecare parte a lucrării în termenele prevăzute. Întâlnirile de îndrumare și modalitatea de comunicare sunt stabilite de coordonatorul științific.

II. PROIECTAREA CERCETĂRII CANTITATIVE

1. Alegerea temei de cercetare

Tema de cercetare se stabilește de comun acord cu coordonatorul științific și va fi investigată printr-o cercetare cantitativă.

Cercetarea cantitativă răspunde la întrebări despre: *relațiile dintre variabile* (de exemplu, relația dintre perfecționism, procrastinare și stres academic la studenți), *diferențele dintre grupuri* (de exemplu, diferențe între studenții care lucrează pe durata studiilor și cei care nu lucrează în ceea ce privește procrastinarea și stresul academic), *predicția unor fenomene psihologice* (de exemplu, în ce măsură anxietatea și perfecționismul prezic procrastinarea) sau *despre efectul unei manipulări/unei intervenții* (de exemplu, efectul antrenării strategiilor de auto-reglare asupra procrastinării). O bună temă de cercetare pentru lucrarea de licență este:

- relevantă – răspunde unei întrebări teoretice sau practice;
- fundamentată în literatura de specialitate – există studii anterioare și instrumente valide pentru măsurarea variabilelor;
- fezabilă – studentul are acces la populația pe care o țintește și poate finaliza lucrarea în timpul disponibil.

Tema de cercetare se formulează pornind de la ceea ce nu se știe încă sau nu este suficient clarificat: rezultate contradictorii în studiile anterioare, o populație puțin studiată, un context în care relația nu a fost investigată (de exemplu, cel românesc) sau o variabilă care ar putea explica o relație cunoscută.

2. Documentarea teoretică

Partea teoretică a lucrării reprezintă o trecere în revistă a literaturii de specialitate și a articolelor empirice relevante pentru problema de cercetare, care fundamentează obiectivul de cercetare și justifică ipotezele formulate.

Principalele surse de documentare pentru lucrarea de licență sunt articolele științifice și tratatele de specialitate. Articolele științifice pot fi: studii empirice, articole de sinteză (de tipul systematic reviews) sau meta-analize. Articolele științifice pot fi identificate în bazele de date la care universitatea are acces (Web of Science, Scopus, Elsevier, Springer) sau prin motoarele de căutare specializate (Google Scholar). Articolele valoroase sunt cele publicate în reviste de prestigiu (cele care au factor de impact și/sau folosesc o politică de peer review în evaluarea articolelor).

Nu sunt surse adecvate de documentare: site-urile de popularizare, blogurile, sursele fără autor identificabil, lucrări elaborate de alți studenți, texte generate de inteligența artificială, articole publicate în reviste al căror proces editorial nu e transparent.

Se recomandă ca *minimum 25% din sursele de documentare* să fie publicate în ultimii 10 ani, în special studiile empirice pe care se fundamentează ipotezele să fie recente.

3. Obiective și ipoteze

Obiectivul general al cercetării specifică ceea ce urmărește studentul/absolventul (de exemplu, investigarea relației dintre perfecționism, procrastinare și stres academic la studenții din anul I). Obiectivele specifice, dacă există, detaliază obiectivul general.

Ipotezele de cercetare sunt afirmații testabile despre relațiile dintre variabile sau despre diferențele dintre grupuri. În lucrarea de licență se formulează ipotezele de cercetare (ipotezele de nul nu trebuie scrise). Numărul de ipoteze recomandat pentru o lucrare de licență este de *3-5 ipoteze* (care testează relațiile dintre minimum trei variabile sau diferențele dintre minimum două grupuri la nivelul a două-trei variabile psihologice). Ipotezele și planul de analiză statistică se stabilesc înainte de colectarea datelor și nu se modifică după vizualizarea rezultatelor. În cazul în care studentul/absolventul efectuează analize suplimentare care nu au fost anticipate în ipoteze, dar sunt relevante pentru înțelegerea relațiilor sau diferențelor investigate, acestea pot fi prezentate distinct în lucrare ca analize exploratorii.

4. Designuri de cercetare cantitativă potrivite pentru lucrarea de licență

Designul de cercetare se alege în funcție de obiectivul de cercetare și de resursele disponibile. Cel mai adesea, lucrările de licență se bazează pe cercetări care folosesc unul dintre următoarele designuri cantitative:

- design corelațional sau design predictiv (cu una sau cu mai multe măsurători) – permite studiul relațiilor de asociere dintre variabile, fără ca variabilele să fie manipulate;
- design descriptiv comparativ – permite identificarea diferențelor dintre două sau mai multe grupuri natural constituite;
- design cvasi-experimental – permite evaluarea efectului unei intervenții sau a unei condiții, fără repartizarea aleatorie a participanților;
- design experimental (uni sau multifactorial) – permite evaluarea efectului manipulării unei sau mai multor variabile în contextul repartizării aleatorii a participanților în condiții experimentale.

Studentul/Absolventul va stabili cu coordonatorul științific tipul de design de cercetare și procedura de culegere a datelor. Modelele de moderare și mediere se folosesc doar dacă sunt fundamentate teoretic și cu acordul coordonatorului.

5. Instrumente și participanți

În lucrarea de licență se folosesc instrumente valide (care măsoară constructul așa cum a fost definit teoretic), standardizate (care sunt aplicate similar la fiecare măsurătoare), cu calități psihometrice bune, adecvate populației studiate și care pot fi folosite fără licență sau pentru care studentul a obținut acordul autorilor. În alegerea instrumentelor este recomandat să se țină cont și de lungimea acestora, astfel încât participanții să nu se obosească. Numărul instrumentelor depinde de numărul variabilelor investigate.

Când un instrument este tradus și adaptat de student, se descrie procedura (traducere, retroversiune, verificarea echivalenței, dacă este cazul).

Construirea unui instrument nou pentru măsurarea unui construct psihologic nu este recomandată la nivel de licență; se poate face numai cu acordul coordonatorului. Studentul/Absolventul poate elabora propriile instrumente atunci când investighează variabile pentru care nu există instrumente standardizate (de exemplu, comportamente specifice de rezolvare a unor sarcini) sau populații pentru care instrumentele standardizate existente nu sunt adecvate (de exemplu, preșcolarii). În această situație, instrumentele nou construite (de exemplu, chestionar de opinie, fișe sau grile de observație): se fundamentează în literatura de specialitate, sunt pilotate înainte de colectarea datelor, sunt descrise detaliat în secțiunea de metodologie (sursele de documentare, construcția itemilor sau a categoriilor, modul de cotare) și introduse integral în anexe.

În lucrările de licență se folosesc, de regulă, eșantioane de convenienț̦ă. Se vor menționa explicit populația vizată și criteriile de includere și de excludere din eșantion. Mărimea eșantionului trebuie să fie adecvată pentru designul de cercetare și pentru analizele statistice folosite pentru testarea ipotezelor (de exemplu, pentru un design predictiv cu o singură măsurătoare și trei variabile psihologice măsurate, eșantionul minim acceptat este de 60 de participanți, pentru un design experimental, se recomandă minim 30 de participanți în fiecare condiție experimentală). Studentul/Absolventul poate efectua, înainte de colectarea datelor, o analiză a puterii statistice a cercetării (de exemplu, în programul gratuit G*Power) pentru a stabili mărimea eșantionului (dar aceasta nu este o cerință obligatorie). Se recomandă recrutarea unui eșantion cu 10-20% mai mare decât cel estimat inițial, mai ales în studiile cu măsurători repetate și în cele experimentale.

Datele pot fi culese online sau în format creion-hârtie. Indiferent de format, datele vor fi colectate numai după ce participanții și-au exprimat consimțământul de participare, iar studentul/absolventul se asigură că modalitatea de colectare și stocare a datelor asigură anonimatul sau confidențialitatea (vezi secțiunea IV.1).

6. Analiza datelor

Pentru analiza datelor se pot folosi programe de analiză a datelor precum SPSS, JASP sau jamovi. Baza de date și fișierul de analiză sau sintaxa se păstrează și se predă, la cerere, coordonatorului științific și comisiei de evaluare.

Analiza datelor presupune statistici descriptive (media, abaterea standard, valoarea minimă și maximă, asimetria și boltirea); verificarea condițiilor de aplicare a testelor parametrice (normalitatea distribuțiilor, omogenitatea variațelor); teste statistice pentru testarea ipotezelor. Se recomandă ca pe lângă rezultatul testului statistic și pragul de semnificație, să se raporteze și mărimea efectului sau intervalele de încredere. Raportarea valorilor statistice se face conform normelor APA (v. secțiunea III.1).

III. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL LUCRĂRII

1. Structura lucrării

Lucrarea de licență va avea următoarea structură:

1. Coperta exterioară (conform modelului din Anexe)
2. Coperta interioară (conform modelului din Anexe)
3. Cuprinsul
4. Lista tabelelor și a figurilor (opțional)
5. Introducere
6. Partea I: Cadrul teoretic
7. Partea a II-a: Cercetarea empirică: Obiective și metodologie, Rezultate
8. Partea a II-a: Discuții și concluzii
9. Bibliografie
10. Anexe

Lucrarea de licență va avea între *40 și 60 de pagini* (fără anexe).

Introducerea

Are două-trei pagini și se redactează după finalizarea lucrării. În Introducere, studentul/absolventul prezintă: motivația alegerii temei și relevanța acesteia, aspectele teoretice insuficient explorate sau inconsistente în studiile anterioare care constituie argumentul cercetării, obiectivul central al lucrării și, pe scurt, structura lucrării cu rezumarea conținutului fiecărui capitol.

Cadrul teoretic

În această secțiune, se prezintă o sinteză și o evaluare critică a literaturii de specialitate relevante pentru tema cercetării pentru a defini stadiul cunoașterii în domeniu. Se prezintă principalele teorii sau modele teoretice explicative, conceptualizarea fenomenelor psihologice investigate, astfel încât să fie justificat teoretic demersul de cercetare propus în secțiunea următoare.

O organizare recomandată pentru această parte este: câte o subsecțiune pentru fiecare construct principal (definire și conceptualizare, modele teoretice, factori asociați), o subsecțiune care sintetizează studiile despre relațiile dintre variabile și care reprezintă fundamentul teoretic direct al ipotezelor, împreună cu limitele cunoașterii în domeniu. Cadrul teoretic poate fi organizat și după o altă structură, dacă demersul de cercetare o justifică.

Ponderea cadrului teoretic nu trebuie să depășească 30% din numărul total de pagini al lucrării. Această parte demonstrează capacitatea studentului/absolventului de a selecta surse de documentare relevante și valoroase, de a sintetiza și analiza critic informațiile teoretice.

Obiectivele și metodologia cercetării

Acest capitol conține:

- formularea coerentă a obiectivului sau a obiectivelor de cercetare;
- formularea ipotezelor în concordanță cu fundamentul teoretic din capitolul anterior;
- prezentarea designului de cercetare cu menționarea tipului de design și a variabilelor investigate;
- prezentarea participanților cu menționarea criteriilor de selecție și descrierea detaliată a caracteristicilor eșantionului;
- prezentarea detaliată a instrumentelor de cercetare (inclusiv cu prezentarea caracteristicilor psihometrice ale acestora);
- prezentarea modului în care studentul a respectat principiile etice și a procedurii de culegere a datelor;
- descrierea pe scurt a procedurilor statistice folosite pentru analiza datelor.

Rezultate

Acest subcapitol conține analiza datelor și prezentarea rezultatelor. Subcapitolul va include informații despre statistica descriptivă și rezultatele obținute în urma aplicării testelor statistice pentru testarea ipotezelor. Este recomandat ca rezultatele să se prezinte în următoarea ordine:

- prezentarea modalității de pregătire a datelor;
- statistici descriptive;
- verificarea condițiilor de aplicare a testelor statistice;
- testarea ipotezelor în ordinea în care au fost formulate;
- eventuale analize exploratorii suplimentare.

Pentru fiecare ipoteză se indică testul statistic folosit, modul în care au fost verificate condițiile de aplicare a testului, rezultatul statistic raportat conform normelor APA 7 și semnificația rezultatului statistic. De asemenea, se precizează dacă rezultatul statistic obținut susține sau nu ipoteza formulată. Pentru ipotezele care nu sunt susținute de date, prezentarea rezultatelor se face integral, la fel ca în cazul ipotezelor susținute de date. Interpretarea psihologică detaliată a rezultatelor se face în capitolul Discuții și concluzii.

Rezultatele se pot prezenta și în tabele sau figuri, dar se includ în lucrare doar acele tabele și figuri care sintetizează informații importante. Tabelele și figurile se întocmesc și se numerotează conform normelor APA 7. Fiecare tabel și fiecare figură sunt menționate în text. Rezultatele obținute în programul de prelucrare statistică (de exemplu, SPSS) nu se introduc ca atare în text (cu funcția copy-paste sau cu captură de ecran). Din aceste tabele se selectează informația utilă care se prezintă într-un tabel redactat în limba română, conform normelor APA 7 (ca în exemplul de mai jos).

Tabelul 1

Statistici descriptive și coeficienți de corelație între variabile cercetării

Variabila	*M*	*AS*	1	2	3	4
1. Perfecționism dezadaptativ	3.12	0.71	–			
2. Procrastinare academică	2.94	0.83	.38**	–		
3. Stres academic	3.40	0.65	.42**	.35**	–	
4. Vârsta	19.6	1.4	–.08	–.12	–.05	–

Notă. N = 120. *M* = medie; *AS* = abatere standard.

** p < .01.

Raportarea în text a valorilor și simbolurilor statistice se face conform regulilor APA:

- În text, simbolurile statistice se scriu cu italic (*M, AS, r, t, F, p, d, N*).
- Valorile p se raportează exact cu trei zecimale (*p* = .001); valorile mai mici de .001 se vor raporta ca *p* < .001.
- Pentru corelație se raportează astfel: Perfecționismul dezadaptativ s-a asociat pozitiv cu stresul academic, *r*(118) = .42, *p* < .001, *II*95% [.26, .56].
- Pentru testul t pentru eșantioane independente: Studenții care au un loc de muncă au raportat un nivel mai ridicat al epuizării academice (*M* = 3.45, *AS* = 0.62) decât cei care nu lucrează (*M* = 3.08, *AS* = 0.55), t(58) = 2.41, *p* = .019, *d* = 0.63.
- Pentru ANOVA simplă: Nivelul anxietății de evaluare a diferit semnificativ în funcție de anul de studiu, *F*(2, 117) = 5.84, *p* = .004, η^2 = .09.

Figurile se folosesc doar atunci când aduc informații pe care un tabel sau textul nu le pot transmite la fel de clar (de exemplu, efectul de interacțiune dintre doi factori).

Discuții și concluzii

Acest capitol se redactează în relație logică cu obiectivele cercetării. Se recomandă următoarea organizare: o sinteză scurtă a principalelor rezultate fără repetarea valorilor statistice; interpretarea psihologică a fiecărui rezultat prin raportare la cadrul teoretic și la studiile anterioare; explicații alternative sau contextuale ale rezultatelor, în special în cazul rezultatelor nesemnificative; limitele cercetării și modul în care ar putea fi depășite în studii ulterioare; implicații teoretice și practice ale rezultatelor; concluzii care sintetizează răspunsurile la obiectivele cercetării.

Bibliografie

Lista bibliografică de la finalul lucrării va conține toate sursele bibliografice citate în text și numai pe acestea. Surselor vor fi citate conform normelor APA 7.

Anexe

În anexe pot fi incluse: formularul de consimțământ, instrumentele folosite, tabele și figuri ample, suplimentare, care nu sunt incluse în corpul lucrării.

2. Stilul de redactare și formatul lucrării

Lucrarea se redactează într-un limbaj academic impersonal, folosind verbele la persoana a III-a sau formulări impersonale. Nu sunt admise greșelile gramaticale (acord, punctuație, ortografie, lexic). În plus:

- Aceiași termeni se folosesc în mod consecvent pentru aceleași constructe (nu se alternează, de exemplu, „stres academic", „stres școlar" și „presiune academică" pentru aceeași variabilă).
- În studiile corelaționale se evită limbajul cauzal („influențează", „determină", „duce la"); se folosesc formulări precum „se asociază cu", „corelează cu", „prezice";
- Abrevierile se definesc la prima utilizare.
- Termenii de specialitate preluați din limba engleză se traduc, iar termenul original se indică în paranteză la prima apariție.
- Se folosește un limbaj nediscriminatoriu și respectuos față de participanți, conform recomandărilor APA privind limbajul lipsit de prejudecăți.

Lucrarea va fi realizată în format A4, cu margini de 2.5 cm pe toate laturile. Fontul folosit va fi: Times New Roman de 12 puncte, spațiere 1.5 între rânduri *sau* UT Sans de 12 puncte cu spațiere de 1 între rânduri. Textul va fi scris cu diacritice, aliniat stânga-dreapta, se vor folosi alineate românești, fără spații între paragrafe. Paginile se numerotează cu cifre arabe în partea de jos a paginii. Fiecare capitol începe pe o pagină nouă. Capitolele și subcapitolele se numerotează cu cifre arabe, iar titlul lor se scrie în bold. Pentru tabelele și figurile preluate sau adaptate din alte surse se trece referința bibliografică în text și la final.

3. Citarea surselor de documentare și lista de referințe

Lucrarea va respecta normele APA 7. Mai jos sunt câteva din regulile de bază privind citarea, pentru alte situații se consultă manualul APA sau site-ul https://apastyle.apa.org/

Reguli privind citarea în text:

Situația	**Exemplu**
Citare în paranteză / narativă	(Koehler, 2016) / Koehler (2016) a subliniat…
Doi autori	(Salas & D'Agostino, 2020) / Salas și D'Agostino (2020)
Trei sau mai mulți autori	(Martin et al., 2019) / Martin et al. (2019)
Mai multe surse pentru aceeași idee	(Brown, 1989; Smith, 1999)
Citat direct (maximum 40 de cuvinte), cu ghilimele românești	„…" (Smith, 2010, p. 30)
Sursă secundară (doar când sursa originală nu e accesibilă)	(Rabbitt, 1982, citat de Lyon et al., 2014)
Autor instituțional (prima citare / următoarele)	(Ministerul Educației Naționale [MEN], 2011) / (MEN, 2011)

Lista bibliografică de la finalul lucrării cuprinde toate sursele citate în text, în ordinea alfabetică a numelui primului autor și în ordine cronologică pentru lucrările aceluiași autor. Lista bibliografică se formatează astfel: paragrafele cu hanging indent de 1.27 cm, fără spații între ele, fără numerotare.

Exemple pentru modalitatea de citare în lista bibliografică finală a unor surse diferite: articol, articol fără număr de pagini, carte, capitol în carte, publicație a unei instituții:

Lachner, A., Backfisch, I., Hoogerheide, V., van Gog, T., & Renkl, A. (2020). Timing matters! Explaining between study phases enhances students' learning. *Journal of Educational Psychology, 112*(4), 841–853. https://doi.org/10.1037/edu0000396

Rodriguez, M., Schertz, K. E., & Kross, E. (2025). How people think about being alone shapes their experience of loneliness. *Nature Communications, 16*(1), Article 1594. https://doi.org/10.1038/s41467-025-56764-3

Holland, M. L., Brock, S. E., Oren, T., & van Eckhardt, M. (2022). *Burnout and trauma related employment stress: Acceptance and commitment strategies in the helping professions.* Springer Nature Switzerland AG. https://doi.org/10.1007/978-3-030-83492-0

Eib, C., & Cropanzano, R. (2024). Organizational justice and mental health. In A. Day & C. L. Cooper (Eds.), *The Routledge Companion to Mental Health at Work* (pp. 341–371). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003255574-20

American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). https://doi.org/10.1037/0000165-000

IV. ETICĂ ȘI INTEGRITATE ACADEMICĂ

1. Etica cercetării cu participanți umani

Cercetarea în domeniul psihologiei se realizează cu respectarea Codului deontologic al profesiei de psiholog al Colegiului psihologilor din România și a principiilor etice ale Asociației Americane de Psihologie. *Studentul/Absolventul este pe deplin responsabil pentru respectarea principiilor de bază în cercetarea cu participanți umani*: respectul față de persoane și dreptul lor de a decide, evitarea prejudiciilor, confidențialitatea și integritatea în colectarea și raportarea datelor.

Participarea la cercetare se face doar pe baza *consimțământului informat*, exprimat de fiecare participant în parte. Studentul/Absolventul este responsabil de:

- Întocmirea formularului de consimțământ. În formularul de consimțământ se precizează (în scris) următoarele aspecte: tema, obiectivul și/sau scopul cercetării, cine anume realizează cercetarea, ce presupune participarea la studiu și cât durează, caracterul voluntar al participării, dreptul participanților de a se retrage fără nicio consecință, eventuale riscuri și beneficii; modul în care sunt protejate și arhivate datele și cine are acces la ele; vârsta minimă pentru participare; datele de contact pentru întrebări.
- Prezentarea tuturor informațiilor din formularul de consimțământ și obținerea consimțământului liber exprimat din partea fiecărui participant. În cazul culegerii de date creion-hârtie, participantul va primi o copie a formularului de consimțământ și culegerea datelor va începe numai după ce participantul a citit și a consimțit verbal participarea. În chestionarele online, consimțământul se va exprima prin bifarea unei opțiuni de genul „Am citit toate informațiile de mai sus și sunt de acord să particip").
- Asigurarea anonimatului datelor și/sau a confidențialității acestora. În formularul de consimțământ, studentul/absolventul precizează cum anume asigură confidențialitatea datelor culese. Trebuie avute în vedere următoarele:
    - Se colectează doar datele strict necesare cercetării. Nu se solicită date de identificare decât dacă sunt justificate.
    - În studiile cu măsurători repetate, răspunsurile aceluiași participant se asociază printr-un cod generat de participant și nu prin date de identificare.
    - Datele nu se transmit altor persoane decât coordonatorului științific.
    - Formularele pe hârtie se păstrează într-un loc sigur.
    - Rezultatele se raportează doar la nivel de grup, nu individual.

În cazul în care populația cercetării este reprezentată de *participanți minori sau vulnerabili* (persoane private de liberate, persoane internate în instituții de sănătate mintală), este necesar acordul scris al părinților sau al tutorelului legal, acordul scris al participantului și, dacă este cazul, acordul instituției în care se colectează datele.

În cazul în care instrumentele de cercetare vizează *aspecte sensibile*, precum consumul de substanțe, comportamente sexuale, simptome depresive sau anxioase, experiențe traumatice, ideație suicidară, studentul este obligat:

- să discute în prealabil cu coordonatorul și să obțină acordul acestuia pentru folosirea instrumentelor respective;
- să anunțe în formularul de consimțământ natura întrebărilor astfel încât participantul să își ofere consimțământul de participare fiind pe deplin informat despre datele care se vor culege de la el;
- să includă în mesajul de încheiere a formularului de răspuns informații despre serviciile de sprijin (studentul nu are competența de a oferi servicii de sprijin, ca atare, în astfel de situații trebuie să discute și să stabilească în prealabil cu coordonatorul cine oferă sprijin și cum poate fi accesat acest sprijin).

În cazul studiilor care necesită *ascunderea scopului cercetării*, studentul/absolventul este obligat să explice la final participanților scopul real al studiului (debriefing) și să le ofere posibilitatea de a-și retrage datele din cercetare fără nicio consecință.

Colectarea datelor începe numai după ce coordonatorul științific a aprobat designul, instrumentele de cercetare și formularul de consimțământ.

2. Utilizarea responsabilă a instrumentelor de inteligență artificială

Conform APA (2023), instrumentele de inteligență artificială nu pot fi considerate autori, iar conținutul generat de acestea nu substituie munca originală a studentului. Studentul/ Absolventul este singurul autor al lucrării și răspunde integral pentru conținutul ei. Lucrarea de licență evaluează competențele studentului/absolventului, de aceea utilizarea acestor instrumente este permisă numai în limitele de mai jos și numai cu declararea la finalul lucrării a modalității de utilizare a lor:

- corectarea greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație dintr-un text;
- generarea de idei în etapa de alegere a temei și identificarea termenilor de căutare;
- traducerea, pentru facilitarea înțelegerii, a unor fragmente din sursele de documentare.

Este interzisă utilizarea instrumentelor de inteligență artificială pentru:

- generarea de text (paragrafe, secțiuni, capitole) care este prezentat ca text propriu;
- citarea unor surse sugerate/generate de AI fără consultarea și verificarea lor;
- încărcarea în instrumentele de AI a bazei de date, a formularelor de consimțământ sau a oricăror altor informații despre participanți, deoarece aceasta încalcă grav confidențialitatea datelor pe care studentul și-a asumat că o respectă cu strictețe.

Folosirea unui instrument de inteligență artificială pentru alegerea testelor statistice, scrierea sintaxei sau înțelegerea output-ului este permisă doar pe date fictive, niciodată pe baza de date reală. Studentul trebuie să poată justifica la susținere fiecare analiză efectuată și fiecare interpretare.

În cazul în care studentul a utilizat instrumente de inteligență artificială, la finalul lucrării studentul/absolventul va declara detaliat: instrumentul de AI folosit, scopul utilizării, secțiunea în care a fost folosit.

3. Originalitate și plagiat

Toate sursele bibliografice sunt proprietatea intelectuală a autorilor sau a instituțiilor care le-au produs. Ca atare, toate sursele bibliografice folosite în elaborarea lucrării trebuie citate atât în text, cât și în lista bibliografică finală. Se citează preluarea identică a unor fraze, parafrazarea și rezumarea ideilor, dar și figurile, tabelele și instrumentele preluate.

Constituie plagiat:

- preluarea unor idei (chiar și prin parafrazare), fără indicarea autorului care a formulat inițial ideea;
- preluarea exactă a unor fragmente de text fără ghilimele și citare
- traducerea unor fragmente de text din surse scrise în alte limbi, fără a face citare
- autoplagiatul – refolosirea unor părți din lucrări personale anterioare, elaborate în alt scop.

Lucrarea finală este verificată, de către coordonatorul științific, cu programul Turnitin de detectare a similitudinilor, conform Metodologiei de organizare și desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor universitare. Se acceptă un procent maxim de similitudine de 15%.

Nerespectarea principiilor etice privind utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, plagiatul și integritatea datelor reprezintă o încălcare a integrității și onestității academice și se sancționează conform Regulamentului de activitate profesională a studenților. Studentul/Absolventul are obligația de a pune la dispoziția coordonatorului științific și a comisiei de evaluare formularele de răspuns ale participanților și baza de date (cu asigurarea anonimatului și a confidențialității), și de a explica oral conținutul oricărei secțiuni a lucrării.

V. FINALIZAREA, PREDAREA ȘI SUSȚINEREA LUCRĂRII

1. Avizul coordonatorului științific

Înainte de a fi depusă pentru susținere, lucrarea de licență este evaluată de coordonatorul științific, care va întocmi fișa lucrării prin care avizează depunerea lucrării pentru susținere. Avizul coordonatorului va fi dat pe baza îndeplinirii în proporție de cel puțin 50% a următoarelor criterii și a respectării condiției privind procentul maxim de similitudine de 15%:

	Indicatori	DA*/NU
1	Structura lucrării: coerența structurii pe ansamblu și pe părți; corectitudinea tratării conceptelor cheie (definire, caracterizare, abordări în diverse surse), claritatea analizei, adecvarea sintezei teoretice la temă, spirit critic.	
2	Documentare: amploarea și diversitatea bibliografiei, actualitatea surselor (min. 25 % apariții în ultimii 15 ani), relevanța surselor în raport cu tema; capacitatea de a prezenta conceptele-cheie ale temei alese într-o manieră articulată cu cercetarea aplicativă/ intervenția.	
3	Designul proiectului/ cercetării: adecvarea designului la temă; utilizarea unei metodologii de cercetare/ intervenție adecvate; formularea obiectivelor de cercetare; formularea ipotezelor cercetării (cercetare cantitativă)/ întrebărilor (cercetare calitativă). *Bonus pentru instrumente / metode de intervenție adecvate temei, corecte, construite de student (creativitate), dacă este cazul.*	
4	Descrierea metodelor, instrumentelor și procedurilor de colectare a datelor; descrierea eșantionului.	
5	Portofoliul cercetării/ intervenției: instrumentele completate de participanți, baza de date, în format electronic sau hârtie, după caz;.	
6	*Cercetare cantitativă*: corectitudinea și completitudinea prelucrării statistice a datelor în raport cu ipotezele: indicatorii tendinței centrale, comparații între medii, în funcție de 1-2 criterii, coeficienți de corelație cu semnificația lor, prezentarea limitelor cercetării. *Cercetare calitativă:* corectitudinea și completitudinea demersului de abordare a cazului Sau, după caz, Planul de analiză a datelor	
7	Relevanța interpretării datelor prin raportare la obiectivele cercetării și la premisele teoretice; acuratețea și coerența concluziilor în raport cu obiectivele cercetării.	
8	Respectarea eticii de cercetare și a normelor de scriere academică.	
9	Prezentarea concluziilor și a implicațiilor cercetării/ intervenției într-o manieră pertinentă.	
10	Participarea la majoritatea întâlnirilor agreate împreună cu coordonatorul pentru elaborarea lucrării.	

2. Predarea și susținerea lucrării

Calendarul pentru înscrierea la examenul de licență și pentru depunerea lucrării, precum și documentele care se depun, vor fi afișate pe site-ul facultății cu 30 de zile înainte de termenul limită. Susținerea lucrării de licență se va face numai de studenții/absolvenții care promovează proba 1 a examenului de licență. Prezentarea în fața comisiei durează aproximativ 10 minute și se sprijină pe o prezentare în format PowerPoint.

ANEXE

1. Model de copertă exterioară
2. Model de pagină de titlu

Universitatea
Transilvania
din Brașov
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE
ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

LUCRARE DE LICENȚĂ

Conducător științific:
Profesor dr. Prenume NUME

Absolvent:
NUME Prenume

BRAȘOV, 2026

Universitatea
Transilvania
din Brașov
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE
ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI

Programul de studii: PSIHOLOGIE IF/ID

Titlul lucrării

Conducător științific:
Profesor dr. Prenume NUME

Absolvent:
NUME Prenume

BRAȘOV, 2026